

Szerkesztési Iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felolós szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::
Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XIV. évfolyam, 195 szám.

Szombat, augusztus 26.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott telefonjelentései. —

Höfer mai jelentései.

Budapest, aug. 26. Érkezett d. u. 4 óra 10 perckor.

Orosz harctér:

Egyes helyi előtéri harcoktól eltekintve, nincs nevezetesebb esemény.

Olasz harctér:

A Wippachtól délre levő állásaink ellen irányzott olasz tüzérségi tüzelés időnkint újra nagyon élénk volt.

A Plöcken-szakaszon az olaszok közeledési kísérletei meghiúsultak.

A Fleins-völgytől délre fekvő harcfronton több zászlóaljnak Cauryol ellen irányuló ismételt támadásait, valamint gyöngébb ellenséges osztagoknak a Cima di Cece területén a hegygerincen levő állásaink ellen indított gyöngye előretöréseit visszavertük.

Siedler báró hadnagy egy Caproni repülőgépet lelőtt.

Délkeleti harctér:

Nincs lényeges esemény.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

Nagy harcaink az oroszszal.

Budapest, aug. 26. A sajtóhadiszállásról jelentik:

Az oroszok megtámadták új állásainkat a Magurán, a németek azonban a támadást visszaverték. A Tatár-szorosnál az oroszok ötször megismételt rohamát a honvédek verték vissza.

Bukovinában a nehéz erdős terepen az oroszok súlyos veszteségeket szenvedtek.

Bukarestből sürgönyzik:

Az oroszok súlyos veszteségeit jellemzik, hogy a kárpáti hegysegeket az oroszok holttestei borítják mindenfelé. Szucsaváról és Gurahumoráról érkezők beszélnek, hogy az oroszok Klmpolung kiürítésére készülnek s a magyar, osztrák és német csapatok támadása eredményes hatással jár.

Az angol partok és London bombázása.

Budapest, aug. 26. Londonból sürgönyzik: Hivatalosan jelentik:

Múlt éjjel 12 óra és hajnali három óra közt hat ellenséges léghajó megtámadta Anglia keleti partjait. Egyik léghajó az ország belsejébe hatolt s meg lehetős messzire haladt nyugati irányban, míg a többi csak a partvidék fölött keringett. Az ellenséges léghajók számos bombát dobtak le. Az eddig beérkezett

jelentések szerint több bomba a tengeren veszteglő hajókra esett. A kár azonban csekély. Egy pályaudvar, több ház megrongálódott s kilenc ember megsebesült, köztük egy halálosan. Védőütegeink hevesen lötték a léghajókat s néhány repülőgépünk üldözőbe vette őket. Egyik repülőgépünknek sikerült is egy léghajót rövid távolságra elérni és célbavenni, a léghajó azonban csakhamar eltűnt a felhők között.

Egy másik hivatalos jelentés London bombázásáról szól s erről a következőket jelenti:

Egy ellenséges léghajónak sikerült London külvárosát elérni. A léghajó robbanó- és gyújtóbombákat dobott le. A bombáktól 3 férfi, három asszony és két gyermek meghalt, három férfi, négy asszony súlyosabban, négy férfi, hét asszony és három gyermek pedig könnyebben megsebesült, az utóbbiak üveg-szilánkoktól. Egy katoná sulyosan, tizenegy pedig könnyebben szintén megsebesült. A Zeppelinről negyven bomba esett le, legnagyobb részben kis házakra, vagy nyílt mezőre. Egy bombának sikerült könnyebb sérülést ejteni a villamos központban. Megsérült azonkívül egy gépgyár is. Ezen a helyen tűz támadt, de több más kisebb tűz is volt, amelyeket azonban eloltottunk. A támadó léghajót tüzelés alá vettük, mire irányt változtatott. Lehet, hogy azt a léghajót

egy második ellenséges léghajó is követte, de ezt nem tudtuk megállapítani. Az eddigi jelentések szerint az ellenséges léghajók összesen száz bombát dobtak le.

A képviselőház ülése.

Budapest, aug. 26. A képviselőház ma délelőtt Beöthy Pál elnöklésével ülést tartott.

Az ülés megnyitása után az elnök jelentette, hogy Pallavicini örgróf sürgős interpelláció előterjesztésére kért és kapott engedélyt a kisgazdák gabonájának értékesítése dolgában.

Az interpellációra este 3/8 órakor térnek át.

Ezután folytatták az adójavaslatok tárgyalását, nevezetesen a vagyonadóról szóló javaslat vitáját.

A javaslatához Pető Sándor és Földes Béla szólalt föl az ellenzék részéről.

Az ülés folyik.

Balkáni offenzívánk.

Budapest, aug. 26. Genfből sürgönyzik: A Havas-ügynökség jelenti:

A bolgárok a Struma jobbpartján elsáncolták magukat. A balszárnyon a szerbek visszanyomják a bolgárokat.

A Struma-völgyében az entente-csapatok a bolgárok heves támadásai ellenére is tartják állásaikat. A szövetségesek a bolgár front mögötti helységeket ágyúzzák.

A Deutschland utja.

Budapest, aug. 26. Brémából sürgönyzik:

A Deutschland kapitánya elmondta, hogy a Deutschlandot az angol hadihajók minden irányból üldözték, de a Deutschland keresztül jutott alattuk. Így fog ez történni a jövőben is és így török át az angol blokádot. Szólt a kapitány arról is, hogy miért nem adott értesítést a hajó közeledéséről. Erre nézve azt mondotta, hogy azért nem, mert úgy állapodott meg a társasággal, hogy csak veszély esetén ad magáról hírt. Veszély azonban nem volt. — A Deutschland egyébként most napok óta német vizeken van.

Az angoloknak eredmény kell.

Budapest, aug. 26. Rotterdamból sürgönyzik:

A Times katonai szakértője szerint az ententnek Németország katonai erejét annyira meg kell gyöngíteni, hogy jövőben ne viselhessen háborút. Az angol nép igen el volna keseredve, ha eredmény nélkül kötnének békét.

A német ujságírók Torontálban.

— Körut a német községekben Felső-Torontálban át. —

— Kiküldött tudósítónktól —

Nagybeeskerek, aug. 26.

Tegnap számunkban már eléjük köszöntöttünk azoknak a ritka német vendégeknek, akik körutra jöttek Magyarországra s körutjukban ellátogattak hozzánk Torontálvármegyébe, hogy meglátogassák az itteni, nevezetesen a felső-torontáli németajku községeket, amelyeknek németiségét egyidőben hiába igyekeztek megmozgatni egyes pángermán agitátorok. Azóta a német birodalom józan polgársága már megmosolyogja azokat a meséket és hazugságokat, amelyeknek Németországban való terjesztéséből egyideig éltek az agitátorok.

Harminc előkelő német lap vezetője jött látogatáshoz Torontálba, tehát csupa szem és fülemberek, akik mélyebbre látnak s így kétszeresen fontos és értékes a látogatásuk itt Torontálban.

De ők sem azért jöttek, hogy saját szemükkel meggyőződjenek arról, hogy mennyiben igazak az itteni németajku polgárság sorsáról annak idején rosszakarattal terjesztett hírek. Ezen — mint maguk kijelentették — ők már régen tudnak s csak rosszakaratú hazugságoknak tartják, hanem hogy barátságos, közvetlen érintkezésbe jussanak, ha csak rövid időre is, fajrokonakkal.

És még ha volt valamelyikükben olyan szándék, hogy a mi németajku polgártársaink sorsát kutassa, az előtt is páráként oszlott szét minden mende-monda.

Tisza István gróf miniszterelnök fogadásakor mondotta nekik, hogy körutjukban ne higyenek senkinek, ne higyenek semmit, amit nekik mondanak, hanem nyissák ki a szemüket, nézzenek és lássanak. Ez elég lesz.

És a német ujságírók maguk mondják, hogy teljességében megfogadták a miniszterelnök tanácsát. Csak néztek és láttak és valamennyien egyértelműen hangoztatják — eleget láttak. Látták, ebben a hazában németajku polgártársaink virágzó erejét, gazdasági és szellemi kulturájának magasságát, amelyet a magyar szellem, a magyar kultúra, az igazi magyar hazafiság hat át.

A magyar vonás nyilvánult meg abban a pazar, szinte tobzódó vendégszereteten is, a mely a német ujságírókat torontáli utjukban tegnap végig kísérte az összes községekben s mindenütt magyar melegséggel és tüzzel köszöntötték őket, kifejezetten hangoztatva igaz magyar hazafiságukat.

Magának a körutnak a rendezése is mintaszerű volt s közigazgatási hatóságaink, a községek, előljárási bizottságok Tullies György zombolyai főbíró körületekintő bölcs irányításával — akinek járása legnagyobb részét bejárták — a legfőbbkétesebbet nyújtották. De teljesen lefogástalan volt a rendezés a esenei járáshoz tartozó Csatád községben, ahol Sztójánovics Vazul főszolgabíró és Bartóle János jegyző intézték a fogadást.

Bizonyos, hogy német vendégeink soká nem felejtik el, amit megnéztek, láttak és tapasztaltak s ez hasznos lesz nemcsak nekünk magyaroknak, de a németeknek is.

Itt adjuk a németujságírók torontáli látogatásáról kiküldött tudósítóink részletes jelentését.

Szegedről—Torontálba.

A szegedi vendégség után, amely esütörtökön délután és este fejezt le a szegediek ismert pazar vendégszeretete mellett, a német vendégek két külön kocsiban reggel 5 órakor elindultak Szegedről. A német ujságírók névsora a következő: Branca, Berlin, (Norddeutsche Allgemeine Zeitung), Baumeister Ernerfeld, (Bergisch-Märkische Zeitung), Bittlich Freiburg i. Br. (Freiburger Zeitung), Brandt Berlin, (Wirtschaftszeitung der Zentralmächte), dr. Bahr, Berlin, (Verschiedene Blätter), dr. Wort, Magdeburg (Magdeburg), Biffe, Berlin, Helmont, Bremen (Weseler Zeitung), Hussong, Berlin, (Vossische Zeitung), Wyneken, Königsberg, Lauer, Braunschweig

(Neueste Nachrichten), dr. Marquardt, Berlin, (Schwäbischer Merkur), Meixner, München, (München Augsburger Abendzeitung), Mielke, Hallensee, (Reichsbote), Müller-Münster, Steglitz, Neumann, Berlin (Lokal-Anzeiger), Nordhauser, Berlin, (Deutsche Tageszeitung) Ripke, Hallensee (Der Panther, Daheim, Rheinisch-westfälische Zeitung), dr. Sonnenschein, M.-Cladbach (Kölnische Volkszeitung), Professor Sohrey, Berlin, (Das Land usw.), Schroeter, Berlin, (Kreuz-Zeitung), Tottenborn, Graudenz (Der Gesellige), dr. Tugenhaf, Breslau, (Breslauer General-Anzeiger), Fr. Weinand, (Essener Volkzeitung), Professor Wolf, Dresden, (Dresdener Neueste Nachrichten).

Már előbbi körutjukból velük jöttek: Pogány Mihály, a Temesvári Hírlap szerkesztője és Krauszhaár Károly temesvári szerkesztő, az egész körut kitűnő rendezője, Nagy N. a Budapesti Hírlap munkatársa, majd Koch János és dr. Kerényi Miklós zombolyai szerkesztők.

Szegeden csatlakozott a németekhez Herczeg Ferenc orsz. képviselő, az illusztris író, aki szintén nem engedte el az alkalmat, hogy kedves svábjaikt meglátogassa s végigkísérte a vendégeket egész Torontálban Temesvárig. Szegeden csatlakozott a társasághoz lapunk képviselőjében Somfai János szerkesztőnk is.

Kévéssel fél hét után robogott be a vonat az első torontáli községbe

Szenhubertre.

A vasútállomáson óriási közönség gyűlt össze a németek fogadására s viharos éljenzésre kelő vendégeket. Itt várta a járása területére érkező vendégeket Tullies György zombolyai járási főszolgabíró, Eördögh Virgil tb. főszolgabíróval, Stoffel János községi jegyzővel s ott volt azonkívül a közönség sorában Schäffer Ferenc szenhuberti esperesplébános, Ambrus József kisoroszi plébános, dr. Poth stb.

A vasúti állomáson a szenhuberti dalárda Leblanc Lajos igazgatótanító vezetésével a vendégek viharos tetszése mellett élnekelte „Deutschland über Alles“ című dalt, amelynek elhangzása után a vendégek kocsikon bevonultak a magyar és német lobogókkal díszített községbe, ahol a község házában Bogner Miklós községi bíró üdvözölte őket, egyben hangzott a beszédében, hogy ha ők németül is beszélnek, igaz magyarok és magyar hazafiak.

Az üdvözlésre Baumeister a Bergisch-Märkische Zeitung szerkesztője, a porosz képviselőház tagja válaszolt, lelkes szavakkal köszönte meg az üdvözlést.

A község azután pazar reggelit adott, a melyen Tullies György főszolgabíró köszöntötte föl először a vendégeket, hangoztatva felköszöntőjében, hogy a németek meggyőződést szerezhetnek, hogy a mi németajku polgáraink mintaképei a magyar polgárnak és hazafinak.

Utána Schäffer Ferenc esperesplébános mondott felköszöntőt, amire Wagner építészeti tanácsos a magyar vitézséget dicsőítette, dr. Evert (Magdeburg) pedig a nép szellemi vezetőire üritette poharát, mint akiknek országlánrésze van abban, hogy a nép itt ilyen kultúrával bír.

A reggeli után néhány parasztagazdaságot tekintettek meg a németek, majd onnan hosszú kocsisorban átvonultak a szomszédos testvérközségbe

Károlyligetre.

A szintén lobogókkal díszített községben a község háza előtt gyülekezett a község előljárási bizottsága és lakossága, amely viharos éljenzéssel fogadta a vendégeket.

A község háza kapujában Dippold Antal bíró üdvözölte talpraesett beszéddel a látogatókat, akik azután a község házáról elindulva ellátogattak több gazda házába és szűrűskertjébe, behatóan megtekintve és gyönyörködve ezekben a mintaszerű gazdaságokban. Ugy itt,

mint általában mindenütt nem győzték dicsőíteni a gazdálkodást és állandó esodálatukat képezte a községek jó módja, rendje, tisztasága, kulturája.

Károlyligetre azután

Szentborbálára

a harmadik testvérközségbe vonultak át a német vendégek.

Szentborbálán szintén a község háza előtt várta a német ujságírókat az előljárási bizottság és a lakosság s hasonlóképpen meleg ovációval üdvözölték őket.

A község háza kapujában Filipp Jakab szentborbálai községi bíró üdvözölte lelkes beszéddel a látogatókat, akik a községben szintén több parasztagazdaságot néztek meg s beszélgettek a gazdákkal és az asszonyokkal, közvetlenül kikérdezték őket helyzetükről s megelégedéssel hallgatták a válaszokat.

Szenhubert, Károlyliget, Szentborbála a három testvérközségben tett látogatás befejezésével

Kiskomlós községbe

rándultak át, megszaporoedva a három községből velük tartó vezetőférfiakkal. Kiskomlósra csatlakozott a társasághoz Marton Andor gazdasági együleti főtitkár és Gregersen Nils gazdasági segédfelügyelő.

Kiskomlósban szintén a község háza előtt várta a vendégeket az előljárási bizottság Kőröck János községi jegyzővel, Denk Rezső plébánossal és Basch János községi bíróval az élen.

Itt Basch János községi bíró üdvözölte szép beszéddel a németeket, ismertette egyben a község történetét, jelenlegi helyzetét s vébeli és anyagi áldozatát a háboruban, amit a németek viharos tapsal honoráltak.

Utána néhány szóval Schneider Katica köszöntötte kedves szavakkal és virágokkal őket.

Az üdvözlésre Branca a Norddeutsche Allg. Zeitung szerkesztője válaszolt a nagy tetszéssel fogadott beszédében kölesönös össze tartásra buzdított.

A község házáról a gazdakör helyiségébe ment át a vendégsereg, ahol a gazdakör rögtönzött termény- és borkiállítását mutatott be, amely teljes mértékben megnyerte a németek elismerését. A gazdakörben Hujjón Mátyas gazdaköri elnök üdvözölte a látogatókat lelkes szavakkal.

Kiskomlós után félórás kocsint következett, amely egy másik virágzó szép községbe

Garabosra

vitt. A külső kép ugyanaz, mint a többinél. Fellobogóztak házak, lelkes emberek és meleg szeretettel mindenfelé. Itt Vihely Géza községi jegyző, Brevis Vilmos plébános, Bauer János községi bíró, Szauer Mátyas igazgató tanító, gazdasági együleti előadó várták az előljárási bizottsággal s a lakossággal a német ujságírókat.

Vihely Géza jegyző emelkedett beszéddel üdvözölte a messzi földről jött látogatókat, ismertette a község településének történetét, egyben hangoztatva, hogy a látogatók meggyőződhetnek, hogy a németajkunak elnyomatásáról de minden más ajkuak elnyomatásáról szóló hírek hazugságok. Éppen megelégedettséggük, nagyszerű boldogulásuk e hazában tette őket olyan magyarokká, mint a tiszta magyarok.

Dr. Marquardt berlini szerkesztő válaszában az üdvözlésre s kijelentette, hogy nem is azzal a gondolattal jöttek ők ide, hogy itt a németek el volnának nyomva, mert ezeken a meséken már régen tudnak, hanem rokon érzések hozták őket, hogy örömeiket személyesen fejezzék ki jó soruk fölött, mert minden okuk meg van arra, hogy igaz, hű magyarok legyenek. (Viharos Hoeh! és éljenzés.)

Garaboson gazdag ebéd várta a társaságot, amely az ebéd után kocsikra ült s megtekintette a legelőn a messze földön híres garabosi szarvasmarhatenyésztést, amelyet a németek elragadtatással szemléltek.

Innen programmszerűleg

Csatádra

vonult a kocsisor a németekkel és a többi vendégekkel.

Csatád már a esenei járásban fekszik s így itt Sztójánovics Vazul esenei járási főszolgabíró üdvözölte, mint a járás vezetője az érkezőket. Köréje seregelve várták őket a köz-

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZINHÁZBAN.

Telefon 330.

Szombaton, augusztus 26-án a harmadik kaland.

Vasárnap, augusztus 27-én a negyedik kaland.

Kedden, augusztus 29-én az ötödik kaland.

A világhírű Amerikan Cinema remek felvétele.

Minden előadás egy befejezett esekelmény.

Amerika leánya.

Egy dollárkirálynő esodálatos kalandjai 15 fejezetben. Irta Charles Goddard. Előadják a leghíresebb amerikai színészek.

Az előadások mindenkor délután 6 órakor és este 9 órakor rendes helyárakkal lesznek megtartva.

ség vezetői: Bartole János községi jegyző, Eisele Ede esperesplébános, dr. Mannheim Sándor, Járosy Pál, Kaffka N., továbbá Anton Miklós plébános stb.

A főbíró szavai után Bartole János községi jegyző köszöntötte meleg szavakkal Lenau szülőfaluját nevében a német vendégeket.

Az üdvözlésre Tettenborn szerkesztő (Granden) válaszulva örömeinek adott kifejezést, hogy ilyen boldogulást és virágzást látnak s annak is csak örülnek, hogy az itteni német jó magyarok. Hangzottatta annak szükségét, hogy Középeurópában két olyan népnek, mint északon a németek és délen a magyarok, a háború után gazdaságilag is együtt kell működni.

Az üdvözlések után a jelen voltak a csatádi születési német költőnek, Lenau Miklósnak a községhez elvitt csinos parkban fölállított szobra elé vonultak.

A szobor előtt dr. Bacmeister porosz képviselő állott a szobor talapzatára és költői lendületű, szárnyaló szép beszéddel hódolt Lenau emlékének és egyben szülőföldjének. Elmondta, hogy tegnapelőtt Szegeden a vashonvéd szobrát látta. Ez szimbóluma a német népnek a magyarral a házdelemben és a játékonysághan való együttműködésének. Ez a szobor a kultúrát jelképezi. Lenau a kultúra egyik zászlóvivője volt, s mikor ennek az emlékköve magyar földön áll, az a kultúra földjét jelenti itt. A magyar nép kulturális erejét mutatja az itteni németiség helyzete s két olyan nép, mint a német és a magyar zászlóvivője lehet a középeurópai kultúrának is. (Zajos éljenzés és Hoch!)

A szobor megszemlélése után a vendégek Lenau szülőházához mentek s ezt megszemlélték nagy érdeklődéssel.

Zsombolyán.

A német vendégek utolsó állomása Zsombolya, a háti németek virágzó centruma volt.

Csatádról vonaton mentek a vendégek Zsombolyára, ahová a délutáni órákban érkeztek meg.

Itt az állomáson szintén nagy közönség várta az érkezőket a község vezető férfiival, kik között megjelent: Tullies György főszolgabíró, Baar József a zsombolyai Csekonics-uradalom jószágigazgatója, dr. Tauffer Béla urad. ügyész, Spuhler községi jegyző, Bandenburg János községi bíró és mások.

A vendégek az állomásról kocsikon a községhez elvitt vonatok s innen azután több csoportra osztottak s így tettek látogatást a zsombolyai kalapgyárban, egyes gazdák házaiban és gazdaságában, majd ismét a községhez elvitt összegyűlt kocsikon Csekonics Endre gróf belső titkos tanácsos európai hírű mintagazdaságába, a Julia majorba vonultak, ahol hossza ideig gyönyörködtek a gyönyörű gazdaságban s különösen a mintaszerű felszerelésű tej- és vajgyárban s a remek ménesben és tenészetben.

Itt az uradalom pompás uzsonnát adott a vendégseregnek, amely az esti órákig időzött itt s azután a legjobb hangulatban tért ismét vissza Zsombolyára egyenesen az állomásra, ahol német vendégeink elbucstak fölünk, ismételtén tolmácsolva elragadtatásukat és legteljesebb elismerésüket a tapasztaltak fölött, amelyek mély benyomást tettek rájuk.

A német újságírók este 8 órakor sűrű kenődobogtatás és lelkes Hoch! kiáltások közepette hagyták el Zsombolyát és Torontálvármegyébe s utaztak tovább Temesvárra, ahol nagy ünnepességgel fogadták őket.

Temesvárott egy napot töltenek a németek s 27-én folytatják innen körutjukat az Al-dunára.

Dr. Brájner Lajos, a V. H. O. Sz. alelnöke, akit a Vidéki Hirlapírók Szövetsége küldött a német hirlapírók tanulmányútjának vezetőségébe, ma Temesvárra utazott s ott csatlakozik ismét a német hirlapírókhoz, hogy körutjukban tovább kísérje.

HIREK.

— **A német főhadiszállás jelentése augusztus 25-ről.** A miniszterelnök sajtóosztálya közli: A német nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcátér:

Augusztus tizenhatedikéhez hasonlóan tegnap este a leghevesebb tűzérési előkészítés után a Thiepvaltól a Sommeig terjedő egész arcvonalon az angol-francia támadások egyidejűleg megkezdődtek és többszörösen ismétlődtek. Thiepval és a Fourreaux-erdő között a támadások véresen összeomlottak. Auwillerstől északra az árkok legelső szétlőtt részeit feladtuk. A Longueval—Belville-erdőszakaszon az ellenség előnyöket vívott ki, Maupas községre jelenleg az övé. Maupas és a Somme között a francia roham semmiféle sikert nem ért el. A Maastól jobbra is támadást indítottak a franciák. A harc a freury-i szakaszra szorított. Az ellenséget visszautasítottuk. Egy léghajónk az augusztus huszonegyedikére virradó éjszaka London városát meg támadta. A Sommetől északra lelőttünk négy ellenséges repülőgépet. Egyet-egyét Pont Farergenél, Varannestől délre és Fleurynél augusztus huszonharmadikán légi harcban, egyet pedig Armentièresnél délre védőgyeink tüzeivel. Az utóbbi időben többször előfordult, hogy belga városra, tegnap is Monsora bombákat dobtak. Eltekintve a tetemes dologi károktól, mely belga vagyonokban esett, néhány polgár súlyosan megsebesült.

Keleti harcátér:

Hindenburg vezértábornagy arcvonala: A Zwyzynél elvesztett árkok visszafoglalására megindított ellentámadás sikeres volt. Tegnap és augusztus huszonegyedikén a Graberka mellett ötszázhatvanegy főnyi foglyot szállítottunk be. Károly főherceg lovassági tábornok arcvonala: A német csapatoknál nincs újabb esemény.

Balkán harcátér:

Nincs lényeges esemény.

A Wolff-ügynökség jelenti: A huszonegyedikéről huszonötödikére virradó éjjel több léghajó megtámadta az angol keleti part déli részét és ez alkalommal Cityre és London délnyugati városrészeire, Folkstown és Harwich tengeri erődök ütegeire, valamint a doweri kikötőben levő számos hajóra bombákat dobtak. Mindenüttigen heves hatást észleltek. Léghajónkat az oda- és visszarepülés alkalmával számos őrszolgálatot teljesítő haderő és a támadás alkalmával a védőütegek hevesen, de eredménytelenül lőtték. Valamennyi visszatért. A tengerészeti vezérkar főnöke.

— **Katonai kitüntetések.** A király megparancsolta, hogy az ellenséggel szemben tanúsított kitűnő szolgálatai elismerésül Kocsányi Gyula 29. gy. ezredbeli századosnak, továbbá az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért Meinhold Oszkár 29. gy. ezredbeli tart. hadnagynak a legfelső dícsérő elismerés tudtul adassék.

— **Kitüntetett orvosok.** A király megparancsolta, hogy az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartásukért Tar Zoltán, a 29. gyalogezredhez beosztott ezredorvosnak és dr. Fischer Gyula 29. gy. ezr. tart. főorvosnak, Fischer Mór nagybecskereki igazgató-tanító fiának, a legfelső dícsérő elismerés újólag tudtul adassék.

— **Pénzügyi kinevezések.** A m. kir. pénzügyminiszter kinevezte Ledniczky Mihály és Fazekas Andor központi, Gille József csenei és Hirschler Béla párdányi járási számtiszteket számellenőrökké, Zachariás Sándor központi és Nagy Miklós antalfalvai járási számgyakornokokat pedig számtisztekké a nagybecskereki kir. számvéviséghez.

— **Eljegyzés.** Dr. Petrovits Kornél nagybecskereki ügyvéd eljegyezte Varga Irén kisasszonyt, Varga József magánmérnök leányát Budapestről.

— **Vizsgálatok és beiratások a főgimnáziumban.** A felvételi (különbözeti), javító és pótló vizsgálatok a főgimnáziumban augusztus hó 30-án és 31-én (8 órától kezdve) tartatnak meg az ideiglenes intézeti épületben (Merey-utca: Közig. Tanf. régi épülete). — Ugyancsak ebben a helyiségben lesznek a magánvizsgálatok is augusztus hó 31-én (írásbeli) és szept. 1-én (szóbeli) 8 órai kezdettel.

A beiratások pontos idejét csak később fogja közölni az igazgatóság, de szept. 11-ike előtt semmi esetre sem lesznek.

— **Halálozások.** Mint részvétellel értesülünk, id. Oldal István 88 éves korában Nagybecskereken a múlt éjjel meghalt. A megboldogult Nagybecskerek város egyik legregibb érdemes polgára volt, aki mint jeles fényképész működött régebben. Az elhunytat ma délután 4 órakor temették el általános részvét mellett. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Oldal István és Antal mint fiai a maguk és az alulírtak nevében mély fájdalommal telt szívvel jelentik, hogy hön szeretett édes atyjuk, apósuk, sógoruk, nagyatyjuk, dédatyjuk és rokonuk id. Oldal István ma éjjel fél 3 órakor életének 88-ik évében az urban csendesen elhunyt. A drága halott hült teteme folyó hó 26-án délután 4 órakor fog a Mátyás király-utca 591. számú gyászházban a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és onnan örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmiseáldozat folyó hó 28-án, hétfőn délután 8 órakor fog a Mindenhatónak bemutatni. Nagybecskerek, 1916. évi augusztus hó 25-én. Özv. Oldal Jánosné szül. Kada Emma, Oldal Antalné szül. Neugróschl Helén menyei, Oldal Emil és neje szül. Nadányi Etelka, Oldal Mihály, Oldal Mária, ifj. Oldal István, Oldal János, Oldal Anna, Oldal Géza unokái, Oldal Gábor dédunokája, özv. Oldal Pálné szül. Fodor Róza sógorneje, Längenfelder Terézia, Längenfelder Antal, Benkovich Miklós és neje szül. Jánoky Mártha, Oldal József, ifj. Benkovich Miklós, Benkovich Andor unokaöccsei és unokahugai.

Ugyancsak elhunyt a múlt éjjel Nagybecskereken Knirsch Ignác nyugalmazott gazdaszt 79 éves korában. Az elhunyt öreg urat szintén ma délután temették el Nagybecskereken élénk részvét mellett.

— **Beiratások.** A nagybecskereki Messinger Karolin-féle leánynevelő-intézet elemi-polgári- és kereskedelmi irányú továbbképző-tanfolyamán a beiratások az 1916—17. iskolai évre szeptember 1., 2., 3., 4. és 5-én eszközöltetnek az intézet épületében Nádor-utca 5. Javítóvizsgálatra augusztus 30-án d. u. 2 órakor kell jelentkezni. Az előadások szept. 6-án „Veni sancte és istentisztelettel kezdődnek. — Igazgatóság.

— **Kormányrendelet a gabonaforgalom gyorsítására.** A kormány, hogy a közszükségletek ellátását minél céltudatosabban és tervszerűbben biztosíthassa, a hivatalos lap mai számában rendeletet tesz közzé, amely megfelelő rendelkezéseket tartalmaz arra vonatkozólag, hogy a gabonaforgalmat élénkebbé, a készletek áttekintését lehetővé tegye és tervszerűen minél gyorsabban juttassa a gabonát az arra hivatott szervekhez és fogyasztókhoz. A rendelet kötelezi a 400 kat. holdnál kevesebb szántóföldben gazdálkodó termelőt arra, hogy buza, rozs és kétszeresfeleslegét a rendelet életbelépte után, illetve, ha a cséplést ezután fejezi be, a cséplés befejeztével azonnal jelentse be az illetékes községi előjáróságnak, illetőleg polgármesternek és azt a hatóság felhívására szolgáltatassa is át. A hatóság köteles a Haditermény rt.-ot, illetőleg annak az illető területre megjelölt bizományosát az átvételre haladéktalanul felszólítani. A 400 holdasnál nagyobb termelő pedig a hónap minden második vasárnapján köteles a közvetlenül megelőző szombati napon volt állapot szerinti az eddig kicséplott buza, rozs és kétszeresfeleslegeket és pedig a házi- és gazdasági szükségletekre visszatartott és a fennálló rendelkezések értelmében vásártásra jogosultaknak eladott mennyiségek egyidejű részletes feltüntetésével a Haditermény rt.-nak közvetlenül megvételre felajánlani. A rendelet gondoskodik arról is, hogy a felajánlott készletek a lehető leggyorsabban átvétesse. E végből úgy a Haditermény rt., mint ennek bizományosa — és pedig az utóbbi bírság terhe alatt — a felajánlott terménymennyiségeket átvenni köteles. A gabonaforgalom gyorsítását célozza ez az intézkedés is, amely oly esetben, ha a termelő a terményeket a felajánlástól 3 héten belül le nem szállítja, jogot ad a törvényhatóság első tisztviselőjének arra, hogy ezeket a mennyiségeket a termelő költségén leszállíthassa és pedig, ha szükséges közérő igénybevételével. A rendelet 1—2 kisebb intézkedésen kívül a szokásos büntető-rendeleteket tartalmazza.

— **Elfogott gyujtogató.** A multkorában, mint megirtuk, hogy a Guttmann-cég nagybecskereki cementgyárában veszedelmes tűz pusztított, amely elhamvasztotta a raktárt. A rendőrség a nyomozás során megállapította, hogy a tűz gyujtogatásból keletkezett s hogy a tüzet a gyárban alkalmazott, de a tüzeset előtt két nappal elbocsátott F e c k ó Antal 58 éves fűtő okozta boszúból, felgyújtva a raktárt. A gyujtogató fűtő megszökött s most a rendőrség körözésére Pilisen elfogták és Nagybecskerekre hozták. F e c k ó kihallgatásakor beis-

Nagyszerűen bevált a harcátérn küzdőknél és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedőrszölés

meghűlés, rheuma, köcsvény, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. csapici compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Üvegje K - 20, 1.00, 2.-.

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany oroszlánhoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága 1, Elisabetstr. 5. Haponkénti szétküldés.

merete a bűnét s azzal mentegetődzött, hogy nagyon el volt keseredve és nagyon részeg volt. A gyújtogató fütőt letartóztatták s átadták az ügyészségnek.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Jung Domokos rk. kőműves és Baumann Anna rk. — Mayer Ferenc rk. géplakatos és Götz Zsuzsanna rk. — Blagow Vljiko gk. szolgálja és Gyarmati Agnes rk. — Markovics gk. gépész és Veliszavlyevits Milina gk.

Születések: Dr. Nagymáté József ref. pü. fogalmazó, fiu. — Rukover Ferenc rk. cipész, leány. — Átyimov Ignác gk. máv. fékező, fiu. — Német János rk. tégaverő, fiu.

Halálozások: Palásty János rk. 77 éves bognár, aggkórság. — Tóth Margit rk. 23 éves áll. óvónő, szívbaj. — Krsztaes János gk. 20 éves kereskedő, szívhüvely. — Dudás Károly rk. 68 éves kormányos, aggkór. — Nikolics Anna rk. 15 hónapos, göresök. — Petrov Döme gk. 73 éves napszámos, aggkór. — Tomin Lázás gk. 80 éves földműves, szövetközi májlob. — Özv. Berberszki Péterné gk. 91 éves, aggkór. — Avender József rk. 27 éves, szívbaj. — Kiss Gyula rk. 22 éves hadapród, hósi halált halt. — Román András rk. 26 éves vadász, hósi halált halt. — Knirsch Ignác rk. 78 éves nyug. gazdatiszt, agygyuta. — Péter János rk. 54 éves agygyuta.

— **A husinség ellen legjobb segítség a házinyulenyésztés.** Az összes ismert fajokat szállítom és 2 hónapos állatok ára 6 korona, 4 hónaposok 12 korona, 6 hónaposoké 18 korona, 10 hónaposoké 24 korona, vizező állatoké 30 kor. csomagolás és az ép állapotban való átvétel garanciája mellett. Mint husadókalegjobban ajánlom a francia kosnyulátka, a belga és lo'haringiai óriásokat és a tarka óriásokat. Max Pauly, Redakteur. Köfläch Stejernak.

Színház.

— **Előleges színházi jelentés.** Balla Kálmán a délvidéki szinikerület igazgatója az őszi színiévadot szeptember 2-án Zsuzsi kisasszony című 3 felvonásos operettel nyitja meg. A társulat összeállítása a következő:

I. Művezetés: Balla Kálmán igazgató, Korda Sándor főrendező, Nyárai Rezső, Pataki Ferenc rendezők. Szécskay Árpád titkár. Kohler Károly, Lilick Miklós karmesterek, Sugár József ügyelő, Berekszóy Józsefné sugónő, Kallós Józsefné pénztárosnő.

Műszaki személyzet: Huszti Márton kellékes 2 segéddel, Kapicza Antal díszmester 4 segéddel, Ország Dénes főszabó 1 segéddel.

II. Előadó személyzet: Nők: B. Marton Erzsébet, a budapesti „Magyar Színház” tagja, mint állandó vendég. Budai Ilonka, operette szubrett. Czákó Mici, társalgási színésznő. Csáky Margit, naiva. Dénes Rózsi, drámai szende. Ernyey Aurélie, operette szubrett. Gutti Sári, komika. Huszti Ibolyka, énekes naiva. Kelen Rózsi, koloratur énekesnő. Rásó Ida, anyaszínésznő. Vermes Alice, szende. Záró Gizi, társalgási színésznő.

Férfiak: Balla Kálmán, bonvivant. Brádi Andor, énekes bonvivant. dr. Gál Dezső, tenorista. Korda Sándor, baritonista. Nyáray Rezső, operett-buffó, komikus. Parlagi Béla, énekes bonvivant. Pataki Ferenc, táncos komikus. Sándor Antal, lírai szerelmes. Skultéty Béla, szerelmes. Sugár József, jelmezsínész. Szécskay Árpád, apa. Török Sándor, operette-buffó.

III. Kar személyzet: Nők: Almási Zsuzsa, Beck Rózsi, Fekete Mariska, Havi

Alice, Lilich Miklósné, T. Radványi Böske, Szokolai Lajosné, Várhegyi Gizi.

Férfiak: Bárdos Frigyes, Károlyi Jenő, Láposi Gusztáv, Nagy Sándor, Szokolai Lajos, Varga Dezső, Váradi Jenő.

Az idényben színre kerülő újdonságok: Három a kislány. Csodaesők. Erényesosz. Egyszer volt... Végre egyedül. Mágna Miska. Párisi. Marci. Hivatalnokleány. Nöstényördög. Egy magyar nábob. Madonna rózsái. Szegény Jonathán. Buksi. Trilby. Gólya. Szerencse fia. Modell. Kis hercegnő. Legénybusu. Majolika. Mérföldkövek. Ripp. Kornevilli harangok. Bőregér stb. és a fővárosban ezalatt színre kerülő újdonságok.

A zenét a 12. gy. ezr. zenekara szolgáltatja.

Az előadások kezdete este 8 órakor.

Bérlethirdetés 30 előadás közül választandó 20 előadásra: Földszinti páholy 164.— K. Első emeleti páholy 144.— K. Zsöllye 1—3. sor 42.— K. Kórszék 4—6. sor 34.— K. Tálalászek 7—9. sor 27.20 K. Zártszék 10—12. sor 21.20 K.

Bérelni lehet a színházi irodában (Magyar Király szálloda 2. ajtó) naponta d. u. 2-től 4 óráig.

Iskolai értesítés.

Szeged szab. kir. város fiu- és női kereskedelmi iskolájában az 1916-17. tanévre a beiratkozások szeptember hó 3-ig eszközöltnék.

Három évfolyam elvégzése után a tanulók érettségi bizonyítványt nyernek.

Tandij 200 korona, felvételi díj 30 korona. A tanulók modernül berendezett és tanári felügyelet alatt álló fiu- és leány-internátusokban is elhelyezhetők.

Érdeklődőknek készséggel ad felvilágosítást a városi felső kereskedelmi iskola igazgatósága. 1112-33

Ácsmestereket,

akik vasbeton talajborítási munkában jártasak, 80 fillér óránkénti munkabéremellett, keres a

Nagybecskereki Olajgyár
Építési Irodája.

Ajánlunk azonnali szállításra a legutáncóbb napárak mellett:

Gép-,
henger-,
autó-
Olajat,

gépzsiradékot, kocsikenőcsőt és mindenféle gazdasági gépekhez szükséges kenő olajokat szavatolt jó minőségben.

Weisz Cipót és Társa

disznózsír, szalonna- és olajnagykereskedők, Budapest. IX ker., Hentes-utca 17. Sürgőnycim: Weissefett, Budapest. — Interurban telefonszám: József 14-50.

Bogáros község elüljárói.

1092-1916. szám.

1175-2

Hirdetmény.

Bogáros község a tulajdonát képező nagyvendéglőt folyó évi október hó 1-től kezdődő 3 évre szeptember hó 3-án d. e. 10 órakor nyilvános árverésen bérbeadja.

Kikiáltási ár 1000 kor.

Bánatpénz 10%.

Bogáros, 1916. augusztus 22-én.

Friedrich, jegyző.

Fuchs, bír.

Csodás hatású arcszépítő és finomító
A VILÁGHIRŰ FÖLDES-féle
MARGIT
(KRÉME és SZAPPAN)

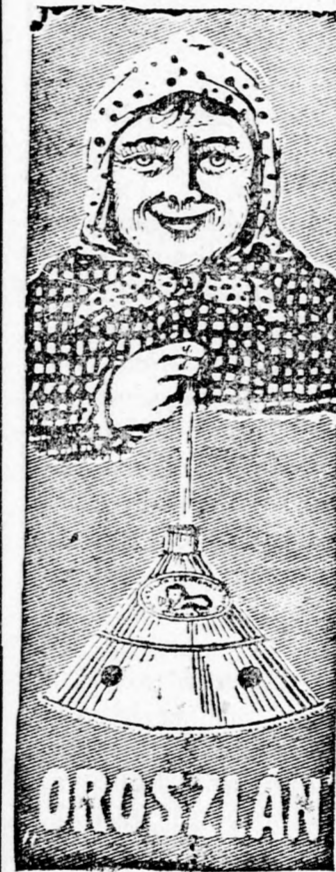
A Margit-crème zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Ára 1.50 K.

A Földes-féle Margit-szappan pár nap alatt lemossa a szepőket, májfoltokat s megszüntet minden bőrbajt. Ára 1.50 K.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszertársaiban.

6 koronás rendeléseket bérmentve küld
FÖLDES KELEMEN
gyógyszertára Aradon.

Megtakarítások:

50% a szappannak,
9/10 a munkaidőnek.
Nincs kefézés és dorzsolás. — Háromszoros tartóssága a ruhának. A kezeket nem rongálja, szavatosság, ha a rozsdá ellen biztosított világhírű és számos magasabb körökben kitűnő eredménnyel használt 66682. szám alatt szabadalmazott

„OROSZLÁN”

légyonómasú kézimosógéppel mossa, öblögeti és kékíti a ruhát.

Ára 22 kor. bérmentve.

Rendelések az összeg előzetes beutalás mellett.

Csakis az „OROSZLÁN” védjeggyel ellátott valódi.

Utánzatoktól óvakodjunk.

Egyedárusítás:

WEISZ JÓZSEF

BUDAPEST, VI. Gyár-utca 20. sz.

Telefon: 71-01. Sürgőnycim: CLIMAX.

(1103-126)

„Club” cigaretta papíros

csak az itt lenyomott védőjeggyel valódi

Mindegyik csomagocskára teljes 100 lapot tartalmaz.

Utánzásokra, melyek mind csekélyebb minőségűek, föl hívjuk a vevőközönség figyelmét!

